

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe o jum. de an 12 „
Pe trei luni . . . 6 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40 „
Pe o jum. de an 20 „

TELEFON Nr. 226

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

REDAȚIA
ȘI ADMINISTRAȚIA
Targul Inului Nr. 30

INSERATELE
se primesc la admini-
strație. Prețul după tarife
și învolanș.

Manuscrisele nu se în-
napoasă.

Francisc Ferdinand (mort.)

Ca un trăsnet din cer a căzut vestea despre moartea moștenitorului nostru de tron. Arma unui infante, a unui student descreierat s'a descărcat fulgerătoare asupra Omului care era toată nădejdea noastră. Glonte ucigașe a străbătut în creierul lui, a smuls viața cea mai scumpă dintr-o ființă care prin sine era însuși imperiul Austro-ungar. Eroul delăturase cu brațul său vânjos bomba infrișoasă, dar glonte nu l-a mai putut opri. Și n'a putut viteazul cavalier să-și mai apere nici pe scumpa lui soție. Ochii lui de ghiață priveau neputincioși cum se stinge alături și draga lui tovarășe, cea mai iubitoare, femeie și cea mai bună mamă din lume.

Francisc Ferdinand e mort!

Această vorbă frântă aleargă neîndurătoare din gură în gură, sfarmă inimele de durere, pătrunde ca un pumnal nemilos toate sufletele. Vâl negru, vâl de jale îmbracă toate neamurile. Clopotele sună infrișoșat, graiul lor străbate văzduhul, plâng moartea celui mai mare om, *singurului* om al veacului.

O mai groaznică pierdere ca asta nu se mai poate închipui. Căci Francisc Ferdinand era comoara cea mai scumpă pe care a avut-o monarhia. În el vibra întreg plusul de viață al acestui imperiu. În ochii lui albaștrii trăia această împărăție. Și'n brațul lui vânjos, se întrupa toată nădejdea de renaștere și de întărire a monarhiei. El era, avea să fie *împăratul* care concretiza credințele noastre, care simboliza întreaga comoara legendelor noastre țesute din firul vieții marilor și bunilor împărați de odinioară.

Francisc Ferdinand a murit.

Și cu el au murit toate nădejtile noastre. Glonte ucigașe a pus punct, un punct infrișoșat tuturor credințelor noastre, tuturor așteptărilor noastre. Un vis frumos, un vis de aur s'a sfârșit în modul cel mai tragic. Un ideal care încălzia sufletele noastre, care da putere suferințelor noastre, care alina durerile noastre s'a cufundat în noapte, el nu mai este și nu va mai veni.

Omul în care vibra cel mai bogat capital de forțe, centrul care avea să oprească alergarea vertiginosă a atâtor puteri maștere, centrifugale, soarele care avea să întoarcă toate aceste puteri spre sine, a apus și nu va mai răsări în veci.

Clopotele sună infrișoșat, gem, graiul lor scurmă pământul parcă și din adâncul lui ar vrea să scoată oftatul înăbușitor al durerii, al desnădejdi, al pieririi.

Francisc Ferdinand nu mai este!

Ce crudă lovitură. Sărmanii lui copii! ei au rămas orfani, îndurerăți își plâng părinții, un tată și o mamă, cei mai buni părinți din lume.

Dar orfani au rămas toți cari l'au cunoscut, toate neamurile oprimate ale acestei împărății, setoase de libertate, ahitate după dreptate.

Glasul acestor neamuri se ridică ca un gemăt surd înăbușitor, cutremurând văzduhul, — până la ceruri.

Noi, acest neam, care a trăit numai din nădejdi și care țesea în jurul acestui Om cel mai frumos vis, îl plângem mai mult. Steagurile îndoliate flutură pe toate edificiile noastre publice și toate sufletele noastre sunt tot atâtea steaguri negre. Căci Francisc Ferdinand se contopise cu noi, era suflet din sufletul nostru, era răsad din sângele nostru. El ne asculta îndurerat plângerile noastre, *ne da dreptate*, era vrășmașul oricărei prigoniri, era însuflețit de vitejia și credința ostașului român, știa să fie recunosător pentru serviciile devotate aduse imperiului de neamul românesc, ținea la o prietinie sinceră cu România. *El era prietinel și protectorul devotat al neamului românesc.*

Un alt Iosif al II-lea trăia în acest om. Cult, stăpân peste un bogat capital de cunoștințe, pătruns de o puternică conștiință de militar, Francisc Ferdinand se făcuse prietinel devotat al lui Wilhelm al II-lea și se instăpânise puternic peste sufletul popoarelor din monarhie.

„Da sind meine braven Rumänen“ — spusese el cândva cu ocazia unor manevre privind un grup de Români, cari îl aclamau cu sinceritate. Ș'aceste vorbe tălmăceau sentimentele ce le avea el pentru Români. Sincer cum era, răpit de puterea momentului, el s'a simțit dator să spună, ce simțea. Ș'a spus atât de mult!

Deacum însă nu va mai spune nimic. Graiul lui a amuțit pentru totdeauna, ochii lui mari, albaștrii, expresivi, s'au închis pentru vecie. Zorile unei renașteri de mult așteptate, cari luminau în acești ochi, au dispărut și nici-o rază de lumină nu va mai despica întunerecul care ne încunjoară.

Deacum în luminile, cari străluciau în biserici nu vom mai vedea acei ochi, ci din flacăra lor se va desprinde mereu limba de foc a armei ucigașe.

În rugăciunile noastre nu va mai tremura nădejdea când preotul din ușa altarului va pomeni numele lui.

Pe acest nume nu se va mai așterne nimbul de glorie de altădată, ci un gemăt surd va străbate întreg cuprinsul bisericuțelor noastre: *Dău să-l erte!* Corurile noastre vor îngâna încet, plângător: *Vecinica lui pomenire!* Și ecoul acestor accente reci, de ghiață va pătrunde inimile ca un glas trist, sfâșietor venit din împărăția morții.

Cată jale!

Sărman neam de iobagi. Toaca vă chiamă la rugă. Veniți la prohodul sinistru, la prohodul mortului, căruia îi juraserăți credință vecinică, Veniți să înmormântăm pe omul căruia îi cinstiserăți viața voastră în schimbul vieții pe care el ni-o promisese tuturor.

Îmbrăcați bisericuțele voastre în vâl de jale și trageți clopotele zi și noapte, căci pierdere mai mare n'avem.

El era păzitorul acestor biserici, el era apărătorul legii voastre strămoșești. El era zidul de care se spărgeau toate atacurile vrășmașilor îndreptate împotriva voastră.

Cuvântul lui era mângăierea voastră, inima lui era căminul la care se încălzia sufletul vostru. De-atâtea ori se deschisese porțile palatului lui, pentru a vă primi, pentru a vă asculta și cei trimiși de voi v'aduceau tot-deauna cuvântul lui de încurajare.

Cine va mai înfrâna de aci înainte pe dușmani? Cine se va mai pune în calea lor? Cine va mai putea opri alergarea nebună a forțelor cari se depărtează mereu dela *punctul fix* în care strălucea până eri ca un strălucitor Corp Ceresc plin de putere atractivă — Francisc Ferdinand?

Astăzi când simțul de răspundere a dispărut, când infumurarea și setea de a governa fără rezervă s'a instăpânit peste capetele celor ce îndrumă destinele acestei împărății, cine oare va mai putea înfrâna patimile cari sapă neîndurat la rădăcinile monarhiei? Cine va liniști văpaia din suflete? Cine va aduce libertatea, de care e atâta lipsă în aceste țări, cine va îndrepta greșelile dualismului, cine va împărți dreptatea spre care se îndreptează însetate milioanele de mucenici ale acestui imperiu?

Astrul dător de lumină a căzut.

Milioane oarbă prin întunerec, milioane plâng și se sbuciumă neputincioase, milioane de umbre negre pribegesc fără a găsi cărarea, care duce la lumină.

Când oare va mai veni lumina, care să despice și să resfire acest întunerec? Stăm muți în fața acestui infrișoșat semn de întrebare. Nu găsim răspunsul și nu aflăm profetul, care să-l deslege.

Îl va da însă de sigur viitorul apropiat. Dar cine știe dacă în mijlocul unei atmosfere atât de înăbușite acest răspuns va putea veni liniștit!? Cine știe dacă el va veni în chipul unei lumini, ori în chipul unei raze binefăcătoare, care să împrăștie norii încărcăți de atâtea prisos de curente electrice.

Lumina stranie a armei, care a pocnit la Seraievo flutură însă ca o infrișoșată prevestire.

Ce păcat!

Atâți eroi au murit, atâtea sânge de iobag a curs pentru un vis, atâtea ochi au închis în taina lor raza, care fășnia din strălucirea Tronului! Toți au murit de dragul unei nădejdi, în așteptarea unei drepte răsplătiri. Părinții au murit lăsând moștenire fiilor lor această nădejde, moși viteji au adormit scriind pe crucea mormântului lor cu litere de foc dreptul la răsplată. Și rând pe rând, din generație în generație a trecut cuvântul ca un simbol, ca o cruce mântuitoare.

Glonte dela Seraievo a rupt acest fir, care lega pe părinți de fii și pe moși de nepoți. Nădejdea noastră de demult a apus, s'a înecat în pocnetul armei ucigașe. Ea e înmormântată pe veci. Preoții în sunetul plângător al clopotelor îi țin prohodul.

Vâl de jale adâncă s'a întins și peste castelul dela Schönbrunn. Bătrânul monarh a pierdut pe cel mai puternic razim al bătrânețelor sale.

Acesta e al treilea atentat, care a cercat familia lui. Și-a pierdut pe Rudolf, pumnalul lui Lucheni a străpuns inima împărătesei, iar acum glonte dela Seraievo a răpus pe al *doilea* moștenitor de tron.

Aceste atentate dovedesc, că s'a îndreptat o acțiune concentrică și stăruitoare împotriva monarhiei. Se lucrează sistematic la distrămarea, la răpunerea ei.

Mâna de fer a lui Francisc Ferdinand, acest om care se anunța ca cel mai temut, care avea să pună monarhia pe temelii tari, puternice, care avea să dea viață acestei împărății așezând-o pe temelii indestructibile ale libertății și egalității popoarelor, acest erou care se apropia de tron ca mântuitorul monarhiei, a înțehit însă și mai mult opera de distrugere.

De după culisele acestor acțiuni s'a întins arma ucigașe care și-a făcut efectul.

Ce proporții va lua această acțiune, nu știm.

Mâna de fer, omul prin bunătatea sa, prin energia sa și prin dragostea ce o avea față de toate neamurile monarhiei ar fi putut-o înăbuși — nu mai este.

Razimul cel mai puternic al monarhiei a pierit, scutul acestei împărății a căzut sfărâmat.

Telefonul sună din toate părțile suntem asediați cu întrebări asupra atentatului. Neamul românesc e pătruns de cea mai adâncă durere. Telegramul ne aduc alte și alte știri tot mai sfâșietoare.

Regele Carol izbucnește emoționat până la lacrimi: „*imposibil, imposibil!*“.

Figura marelui Om răsare exasperată, puternică, ia proporții fantastice, dar cade din nou înecat în sânge, alături de el închide ochii blânda lui soție și la capul lor plâng sfâșietor copii orfani.

Cată durere!

Niciodată n'am văzut durere mai mare, care să izbucnească cu atâtea spontaneitate și care să se întindă atât de repede peste toți cari așteptau suirea lui pe Tron.

Ce soarte blăstămată! Ea ne paște de veacuri fără milă, fără întrerupere.

Ne-a sfărâmat acum și comoara cea mai scumpă din inimi, altarul, pe care-l înălțasem cu atâtea devotament și în fața căruia ne închinam cu adâncă cuceranie.

Chipul acestui om, cel mai iubit, va rămânea mereu în sufletul nostru și-l vom păstra ca pe o scumpă icoană.

El va flutura în luminile ochilor noștri întocmai ca figura legendară a lui Iosif al II-lea.

Din lumea în care a trecut, Francisc Ferdinand va urmări cu îngrijorare soarta țării pe care avea s'o stăpânească.

Și tot ce ne va interesa din soarta viitoare a acestui imperiu, va fi chipul blând și bun al omului care încheie un capitol al unei frumoase legende, al celor mai frumoase credințe, pe care le am păstrat și cărora ne-am închinat cu sfințenie.

Împăratul, acel simbol al bunătății, al milei pentru cei mulți și nedreptățiți — a murit.

Cine știe când va mai renaște!

La treptele Tronului care și-a pierdut moștenitorul, depunem noi toți, iobagii cari pe câmpul Libertății i-am jurat credință, condolențele noastre și lacrimile noastre și desnădejdea noastră.

Arhiducele Franz Ferdinand și soția sa ducesa Sofia de Hohenberg.

Date biografice

estrasedin articolul „Erzherzog Franz Ferdinand“ de Theodor von Sosnosky apărut luna 'recență în numărul special al revistei „Österreichische Rundschau“ închinat în întregime arhiducelui-moștenitor din prilejul împlinirii de 50 ani a vieții sale.

Arhiducele Franz Ferdinand a văzut lumina zilei în 18 Decembrie 1863 în palatul Herberstein din Graz ca fiu al arhiducelui Karl Ludwig și al arhiducesei Maria Annunciata. Nou-născutul a primit în botez numele Franz Ferdinand, Karl Ludwig Josef Maria și a intrat în persoana sa alianța celor două familii vechi și distinse dinastii ale Europei: Tatăl său, născut la 30 Iulie 1833, era un frate al împăratului Franz Josef, al treilea fiu al arhiducelui Franz Karl și al arhiducesei Sofia, născută princesă de Bavaria, iar mama sa, născută în 24 Martie 1843, era fiica regelui Ferdinand II. de Sicilia din casa Bourbon.

Grăție acestei origine strălucite arhiducele Franz Ferdinand a avut în vîrstă de 12 ani o mare încredere în străbuni, dintre cari 71 generații germane, 20 polone, 8 franceze, 7 italiene și 6 diferite între cari și sângele unei străbune Române.

Când s'a născut arhiducele, părintele său trăia retras la Graz, unde s'a retras cu doi ani înainte din viața publică, după ce ocupase mai mulți ani de arhiducelul postului de guvernor al Tirolului organizând apărarea acestei țări. Aici în Graz s'a căsătorit cu a doua sa soție Maria Annunciata, din care căsătorie s'a născut la 1863 arhiducele Franz Ferdinand, iar la 1865 al doilea fiu Otto. În acest an arhiducele Karl Ludwig s'a mutat cu familia sa la Viena, unde în anul 1868 li s'a născut al treilea fiu arhiducele Ferdinand Karl, iar mai târziu fiica sa — ultimul copil — arhiducesa Margareta Sofia.

În anul 1871 arhiducesa Maria Annunciata, mama moștenitorului tronului, moare iar la doi ani tatăl său, arhiducele Karl Ludwig se însoară din nou luând în căsătorie pe princesa Maria Theresia de Braganza, din care legătură se nasc alte două fete arhiducese Maria Annunciata și Elisabeta.

Arhiducele Karl Ludwig a trăit tot timpul la Viena o viață retrasă, închinată creșterii copiilor săi și binelui public. În acest mediu arhiducele Franz Ferdinand și-a trăit primii ani al copilăriei sale. Ocupația lui de predilecție erau studiile naturale, organizându-și deja ca copil un mic muzeu. Încă nu împlinise 15 ani, a intrat în armată, fiind numit în 23 Aprilie 1878 sublocotenent în regimentul 32 de infanterie. În anul 1883 arhiducele a trecut ca locotenent în armata cavaleriei în regimentul de dragoni Nr. 4 cu garnizoana în Enns și Salzburg, Austria de sus. La acest regiment a stat timp de 5 ani, poate cel mai frumoși și lipsiți de griji ani al vieții sale.

În anul 1888 arhiducele Franz Ferdinand a trecut la Praga fiind avansat la gradul de major în regimentul Nr. 102. În anul viitor urmează moartea tragică a moștenitorului de Tron Rudolf, care aduce cu sine o schimbare bruscă în viața stăpînită până acum a arhiducelui Franz Ferdinand.

În 29 Ianuarie 1889 încă un prinț ca toți ceilalți prinți ai casei Habsburg, iar o zi mai târziu candidat presupusiv la unul din cele două tronuri ale Europei!

Deși în prima linie venise în combinație ca moștenitor al tronului, cel mai bătrîn agnat de sex bărbătesc al împăratului Franz Josef, tatăl arhiducelui Franz Ferdinand, totuși luându-se în considerare bătrânețea acestuia, se presupunea deja atunci că acesta va renunța la tron în favoarea fiului său. Astfel cu tot dreptul a fost considerat, a doua zi după tragedia dela Mayerling, de moștenitor presupusiv al Tronului Arhiducele Franz Ferdinand.

Deocamdată arhiducele și-a continuat cariera militară. În April 1890 e avansat la gradul de colonel și transferat în Odenburg în Ungaria în calitate de comandant al regimentului 9 de husari, ca să se împrietenească mai bine și cu limba maghiară, în vederea chemării ce-l aștepta ca viitor rege al Ungariei. În toamna anului 1892 e numit general de brigadă.

Până la data aceasta persoana arhiducelui Franz Josef era cunoscută mai mult în cercurile militare. Deabia călătoria în jurul lumii pe care a întreprins-o în Decembrie a anului 1892, a atras atențiunea generală asupra sa. Această călătorie era considerată ca o primă manifestațiune publică dictată de intențiunile locurilor competente ale imperiului habsburgic, ca viitorul Domnitor al Monarhiei să cunoască din proprie intuiție lumea.

Insuși arhiducele Franz Ferdinand scrie în carnetul său despre impresiile câștigate în această călătorie următoarele:

„...Ce mai îndemnat să întreprind această călătorie a fost dorul meu de a-mi câștiga cunoștințe și învățături din studiile directe în interiorul celorlalte continente, din cercetarea altor formațiuni de stat și instituțiuni publice, din contactul meu cu popoare și oameni streini cu cultură și moravuri streine...“

În primăvara anului 1894 arhiducele Francisc Ferdinand e numit comandant al brigăzii de infanterie Nr. 38 cu sediul în Budweis, se îmbolnăvește însă greu, ceea ce îl constrânge să renunțe la postul său. În timpul boalei sale îl moare tatăl său, arhiducele Karl Ludwig (19 Mai 1896).

Însănătoșat după lunga sa boală, arhiducele numit general de divizie, participă în 1897 la Londra ca reprezentant al Monarhului, la festivitățile jubilee în onoarea reginei Victoria. În 29 Martie 1898 e pus prin decret imperial la dispoziția comandamentului suprem pe lângă Majestatea Sa. În anul 1899 reprezintă pe Monarhul în calitate oficială la Budapesta și la curtea imperială din Berlin.

În anul 1900 arhiducele ia în căsătorie pe contesa Sofia Chotek. Acest eveniment provoacă în ce privește poziția arhiducelui, o senzație, extraordinară și aceasta cu atât mai vădită cu cât căsătoria arhiducelui cu o contesă a venit cu totul pe neașteptate. Că prinți din case domnitoare și-au ales soții din familii nesuverane, aceasta nu era o raritate, erau doar cazuri chiar și în dinastia atât de exclusivistă a Habsburgilor. Acești prinți n'aveau însă să ocupe un tron, iar în cazul dat era vorba de chiar moștenitorul presumtiv al tronului, care luase în căsătorie o damă din aristocrația înaltă.

Contesa Chotek aparține vechii familii nobilitare boeme Chotek de Chotkova și Wognin Contesa era fiica contelui Bohuslaw și a soției sale Wilhelmina născută contesă Kinsky de Wöhinitz și Tettau. Deși familia soției arhiducelui aparținea unei familii din cele mai nobile ale Austriei, totuși ea nu era de rangul unui arhiduce și în faptul acesta zăcea marea piedecă pentru căsătoria arhiducelui.

Arhiducele însă nu s'a lăsat împedecat în propusul său, iar Monarhul văzând hotărîrea nestrămutată a nepotului său, nu numai că și-a dat învoirea la această căsătorie ci în ziua cununiei a ridicat pe contesa la rangul de principesă de Hohenberg.

În 29 Iunie arhiducele renunță la urcarea pe tron a urmașilor săi iar în 1 Iulie 1900 are loc căsătoria sa, după care se stabilește în palatul său din Konopischt.

Din această căsătorie fericită se nasc pe rând trei copii, princesa Sofia și principii Max și Ernst. În jurul acestor copii se desfășură în romanticele palat dela Konopischt cea mai fericită viață familiară.

În anii ce-au urmat căsătoriei sale arhiducelui li se dă tot mai mult prilej să reprezinte în streinătate în interiorul Monarhiei pe Monarh. Conduce aproape an de an manevrele armatei, înlocuindu pe Monarhul la deschiderea delegațiunilor și la alte sesiuni de ordin politic, social și cultural, ținează curțile streine, este cu deosebire des oaspele împăratului Wilhelm, care îl onorează aproape an de an cu vizita sa. Dela ultima vizită a împăratului Wilhelm la Konopischt se împlinesc tocmai acum trei săptămâni. În 1909 a vizitat pe regele Carol al României la Sinaia.

Pentru deosebitele merite ce și le-a câștigat pentru armata austro-ungară Maj. Sa li numește în anul 1913 „inspector general al armatei întregi, în care calitate venise la Serajevo, unde împreună cu soția sa au căzut victimele năpraznicului atentat de ieri.

Camera. Camera a ținut Sămbătă, în 27. I. c. o ședință formală. S'a verificat mandatul deputatului sas Rudolf Schuller, din cercul Bistrița, apoi Rakovsky Iván a depus pe biroul camerei raportul comisuniilor asupra proiectelor reformei administrative. Ministrul Harkányi a prezentat un proiect despre schimbarea legii asupra drumurilor comunale.

S'a decis în fine, ca viitoarea ședință să se țină Marți în 30. I. c. dar în urma nenorocirii din Serajevo hotărîrea aceasta nu mai are valoare.

Drumurile comunale. Proiectul despre drumurile comunale, ce l-a prezentat bar. Harkányi în ședința de Sămbătă a camerei are de scop să aducă în armonie manipularea drumurilor comunale cu proiectele de statificare a comitatelor. Drumurile comunale vor fi schimbate în drumuri cer-

cuale și se vor aplica asupra lor dispozițiile legii vechi de drumuri referitoare la drumurile secundare (vicinale).

Presă ungrească despre uneltirile(?) României. Sub acest titlu se ocupă „Universul“ cu scrierile din București, apărută în „Bud. Hir.“ asupra afirmativei acțiunii de subminare, ce ar fi făcând-o România în Ardeal și în Albania, contra Ungariei și pe care am relevat-o și noi în nrul nostru ultim.

„Universul“ dă în extras cuprinsul scrisorilor, apoi face următorul comentariu:

Publicăm cu titlu de document acest articol al corespondentului din București al ziarului „Budapesti Hirlap“. Este o dovadă strălucită a felului cum o parte din corespondenții permanenți ai ziarului din străinătate știu să-și facă datoria cu deplină conștiințiozitate. Se pare că deodată că acești domni organizează adevărate concursuri de articole de fantezie condamnabilă, argumentând și relatând fapte a la Mihlhausen. Și câștigătorii acestor întreceri de voltajeri ale fanteziei sunt de obicei corespondenții ziarului ungreșc și corespondenții ziarului foarte serios de altfel — „Koelnische Zeitung“. Acesta s'a distins cu vreo patru articole publicate în ultimul timp, ținzând prin relatarea de aproximativ șabrede să provoace un curent antiromânesc în Germania.

Un apel al Albanezilor din România. În vederea intrării care a avut loc ieri la București comitetul de inițiativă al coloniei albaneze din Capitală a lansat următorul apel:

Frați Albanezi, Azi 15 Iunie a. c. la orele 3 d. a. va avea loc o întrunire a albanezilor buni patrioți, în localul Trocadero din str. Doamnei.

Frați Albanezi, Cunoașteți cu toții situația periclitată a Principatului nostru. După atâtea eforturi s'a ajuns să se încheie acest principat. Cum puteți să rămâneți nepăsători la pericolul care amenință principatul nostru. Dacă nu renegați patria noastră, dacă în vinele voastre curge încă sânge de patriot albanez, veniți cați mai mulți la această întrunire la care să puneți tot sufletul pentru apărarea nației și patriei noastre.

În această întrunire se vor înscrie și voluntarii cărți voesc să meargă în Albania, pentru apărarea ei, în fruntea căreia trei ofițeri români căpitan Șerbanescu C. din infanterie, căpitanul Grigorie I. Cristescu din cavalerie și locotenentul Panait Burghie din cavalerie, s'au pus la dispoziția noastră a se lupta alături cu noi pentru salvarea scumpului noastre patrii și a domnitorului nostru, Comitetul de inițiativă.

Chestia Albaniei în camera României. În ședința de Sămbătă a camerei române deputatul I. Miculescu a prezentat următoarea interpelare:

În chestia turburărilor din Albania, citesc în „Universul“ niște telegrame, în cari se spune că prințul de Wied ar fi cerut regelui ajutorul armat al României spre a-și apăra Tronul.

Am onoarea să interpelez pe dl ministru al afacerilor străine: dacă nu crede că armata română trebuie să servească la alte împrejurări decât să apere gusturile de domnie ale prinților străini?

Dl N. Iorga strigă: Trăiască Regele! Camera aplaudă și strigă: Trăiască Regele!

Președintele camerei roagă pe dl Miculescu să-și prezente interpelarea în scris.

Chestiunea ruteană. Un protopop rutean, Romanet, a scos în tipar o broșură despre situația Rutenilor, în legătură cu procesul din Sighetul Maramurășului. În sentința tribunalului — zice el — s'au pedepsit cei vinovați, dar ranele poporului nu s'au vindecat. Panslavii din Rusia au văzut, că poporul rutean nu are decât biserică în limba sa și că în unele biserici nu se face serviciul divin în limba ruteană. Panslavii au observat apoi nemulțumirea Rutenilor

și le-au trimis cărți ortodoxe, voină a-și converti la ortodoxie. De giaba se interzic și se confiscă cărțile din Rusia după ce aici nu se tipăresc cărți în limba ruteană. (Din vina preoților, care parte e instrăinat de popor, die Romanet. — Red.)

Protopopul spune, că panslavismul nu se poate combate altcum, decât îngrind de progresul economic al Rutenilor și de cultura lor proprie.

Așa este, dar guvernele maghiare au considerat pe poporul rutean de cel mai accesibil element pentru maghiarism. Iată unde duce politica de maghiarizare, bazată pe nisp și inaugurată de fantezii absurde.

Examenle de scris-cetit. Ziarul „Világ“ e informat, că în cercul Roșiei (Munții-Apuseni) s'au înștințat la examenul de scris-cetit 412 de înșl. Români au fost 381, Unguri 31. Din numărul Românilor au fost respinși 98, din al Ungurilor 3.

Aplanarea conflictului greco-turo. Din Constantinopol se anunță, că răspunsul guvernului turo la ultima notă a Turciei declară că a luat cunoștință cu satisfacție de comunicațiunile Porții, după care guvernul otoman s'a silit să restabilească ordinea în Tracia și în Asia Mică, unde a început și va mai continua să reînțegreze pe grecii care se găsesc pe țărmul Asiei Mici. Nota mai declară că faptul, că Poarta a luat măsurile comunicate, de notă că plângerile formulate de Grecia nu erau exagerate.

Guvernul grec declară că primește propunerea Porții de a proceda la un schimb al populațiunilor și proprietăților respective; acest schimb va trebui făcut după un mod dezbătut și sub ocrotirea imediată a celor două guverne, după constatarea făcută de comisiunile mixte, de dorința populațiunilor de a emigra, precum și prețuirea proprietăților respective în vederea despăgubirilor și stabilirii sumei care va rămâne de plătit de unul din cele două guverne.

Nota face o paralelă între emigrarea mahomedanilor din Macedonia și aceea a grecilor din Turcia și mai repetă declarațiunile precedente, că Grecia a dat probe de o sollicitudine liberală față de populațiunile fără deosebire de neam și de lege.

Nota spune de încheiere că Grecia împărtășește speranța Porții că nici un eveniment nu va putea turbura în viitor bunele raporturi dintre cele două țări.

La alegerea din Iara-de-jos.

— Cine poartă vina? —

Câmpeni, Iunie c.

Conform scrisorii corespondentului, apărută în Nr. 127 al „Gazetei Transilvaniei“, noi „Munteni“ suntem de vină, că n'a reușit lista clubului național comitatenz la alegerea de membri pentru congregația comitatului Turda-Arieș făcută în 16 Iunie a. c. în Iara. Dacă corespondentul nu ne șome, să ne dăm seama de ținuta politică a noastră, a „Muntenilor“ — poate — nu reflectam, dar așa, fără a fi autorizat de cineva, mă declar în următoarele:

Decând certele regretabile dintre noi s'au aplanat, toți conducătorii poporului din Munții-Apuseni, s'au supus necondiționat disciplinei de partid — cum spune corespondentul — și în cadrele acestei discipline voim să lucrăm — deocamdată.

Clubul comitatenz, în afacerea alegeții dela Iara, nu ne-a invitat la vreo sfătuire; nu ne-a înștințat despre nimicirea primei alegeții și nu ne-a trimis nici un apel cu listă ori fără lista candidaților noștri. Eu nu am primit, și nu am văzut un asemenea apel, decât în prezua alegeții. Atunci, în 15 Iunie, la 10 ore p. m. mi-a arătat părintele L. Nicoară din Bistra apelul subscris de președinte și secretar, declarându-mi totodată că și el numai atunci l-a primit. Ce era de făcut? Oamenele, 46 km. departare de Câmpeni, fără comunicație de tren, cum puteam să le cutreerăm în un timp așa scurt și fără a fi zi de sărbătoare așa că nici pe alegătorii nu-i aflam acasă? Dar chiar fiind acasă, crede dl corespondent că fiecare alegător și-ar fi pus palaria pe cap, băta în mână și haid pacl încolo 46 km. până în Câmpeni și de acolo până la Iara de jos cam preste

80 km. și toate aceste în decurs de 12 ore? ...

Nu dor, nu așa să fac alegeții!... Clubul comitatenz să-și facă datorița la timp!...

Am decretat deja pasivitatea, nu din vina noastră, iar cei ce au luat parte — afară de părintele Nicoară — nu sunt partizanii noștri, ci slujbași ai administrației: notari, primari, scriitorai și etc. la cari nu contăm nici când.

Clubul comitatenz să-și facă datorița și să nu creadă, că în Câmpeni sunt 6 advocați de român, ci numai 4, fiindcă 2 nu sunt membrii ai casinei române ci ai celei maghiare, pe care o cercetează regulat. Dacă s'a trimis vre-un apel acestora, e tot atât ca și când l'ar fi aruncat în Valea Ierii! Cine poartă vina?...

Teodor Orlea contabil.

Unirea Sârbiei cu Muntenii se va proclama la București.

Ziarul „Seara“ publică din sursă serioasă, afirmative diplomatice următoarea știre senzatională:

În timpul vizitei dela Constantin s'a discutat pe larg chestiunea Ununii Sârbiei cu Muntenegru și Regele Carol s'a declarat în totul de acord cu condițiunea ca proclamarea unirii celor două țări sărbe să se facă la București în ziua de 28 Iulie când se aniversază împlinirea unui an dela încheierea păcii balcanice.

Tarul a primit cu entuziasm propunerea Regelui României și s'a stabilit definitiv că în ziua de 28 Iulie se vor întruni la București cei patru regi ai păcii împreună cu șefii guvernelor și cu miniștrii lor de externe. Această întrunire are de scop să arate solidaritatea celor patru state și trănicia tratatului de pace încheiat la București.

În acea întrunire se va proclama și unirea Sârbiei cu Muntenegru, prin renunțarea la tron a Regelui Nichita și a dinastiei sale și sulrea pe tronul Sârbiei și Muntenegru al prințului Alexandru al Sârbiei.

Știrea aceasta o înregistrăm, de sine înțeles, cu rezerva cuvenită.

ȘTIRI.

— 16 Iunie 1914.

In amintirea lui Eminescu.

În jurul mormântului lui Eminescu dela cimitirul Bellu din București s-au strâns ieri toți admiratorii marelui dispert, tineri și bătrâni cari acum un sfert de veac petrecuseră la același mormânt pe cel mai mare poet al neamului românesc. Tinerimea universitară, Societatea Scriitorilor români, reprezentanți ai presei, ai Ligii, ai Corpurilor legitimoare etc. și în sfârșit toți a căror inimă a vibrat de durerea și farmecul pe care a turnat-o în creațiunile sale cel mai mare cântăreț al neamului — și-au ținut de datorie ca ieri, în ziua împlinirii unui veac dela moartea celui ce va trăi în veac, să mai verse o lacrimă peste mormântul celui plecat acum douăzeci și cinci de ani. S-au întrunit la umbra teului stânc, unde înălțea ochilor li s'a îndrăpat încă odată, mare și impunătoare, figura pribeagului prin lumea suferințelor din cari își clădise opera-i în vece neperitoare.

S-au făcut rugăciuni, s-au rostit vorbiri, cari au relințat în deplina strălucire „vșpala mistuită luminând“ și s-au vărsat lacrimi ferbinți peste țărâna sub care-și doarme somnul de vece cel mai mare scriitor român, dulosul cântăreț al dragostei, poetul căruia l-a fost dat să „ndure“ toată durerea, pe care lumea n-o mai simțec.

Pentru eternizarea în marmoră a genialului Eminescu, profesorul artist-sculptor dl Filip Marin, sub patronajul unui comitet compus din scriitori, artiști, profesori și alți intelectuali, a luat inițiativa ridicării unui monument — o trilogie statuară care va însufleși în marmoră cele trei momente din viața poetului; „Tineretea lui Eminescu“, „gânduri și iubire“ și „ultimul moment“.

O inscripție a monumentului gravată în marmoră: „Poporul român marelui său Eminescu, va arăta că acest monument este omagiu neamului întreg față de autorul „Doinei“ Drept aceea el se va ridica din obolul bogățiilor și al săracilor, fie contribuția cât de mică. Îndemnăm deci și apelăm la inimile tuturor, cari simț și-și știu stîma oamenii de muncă și entuziasm. (Sumele se trimite la adresa: Profesor Filip Marin, artist-sculptor, București, Str. Romană 155.)

Monumentul se va ridica în o piață sau grădini publică a capitalei regatului românesc.

Miscarea noastră teatrală. Inregistrăm cu bucurie știrea, că mai multe comitete filiale ale Societății noastre teatrale au invitat pe d-l Băilă, Intovărășit de d-șoarele A. Popa-Radu, A. Bujigan și Dora Lepa și de domniile Ionel Rădulescu și I. Dordea, să-le dea concursul la reprezentațiile, ce le vor aranja aceste comitete. Primele reprezentații vor avea loc la 16 și 17 Iulie st. n. In Sebeșul sășesc, unde «Desp. Asociațiunii» pregătește mari serbări pentru comemorarea lui Mihail Eminescu.

Din Gornăuți ni se scrie: D-l prof Dr. Sextil Pușcariu a fost numit decan al facultății filosofice della universitate din loc, pentru anul școlar 1914/1915.

Procesul din Sătmăar. De la desbaterea procesului din Sătmăar, în care a fost osândit preotul George Murășanu și mai mulți credincioși din Moftinulmic, au lipsit doi acuzați: femeia lui Vasile Pintea și George Oros. Alaltaleri a adus judecată în cauza lor tribunalul din Sătmăar. Femeia Pintea a fost condamnată la temniță de două săptămâni, iar Oros a fost achitat în lipsă de dovezi suficiente.

La concursul de aviație din Aspern s-a petrecut Sâmbătă un accident, care a uimit pe toți cei prezeți. La concursul sborului de luteală, aviatorul Audemars — din cauza unui defect al aeroplanului — a fost nevoit să aterizeze afară din câmpul de aviație. Aparatul a fost complet nimicit, aviatorul însă scăpase nevinovat. Automobilele salvării au plecat imediat la locul nenorocirii, dar au fost întrecute de aviatorul Bielovucic, care încă plecase în-

tr-acolo și luând pe Audemars în aeroplanul său, l-a transportat la startul aerodromului.

Cutremur de pământ în Germania. Din Berlin se anunță: Alaltaleri dimineața s-a simțit un cutremur de pământ, destul de violent, în Dresda, Halle, Lipsca, Vittemberg și împrejurimi. In urma cutremurului au fost sparte mai multe geamuri. Panica populației au fost foarte mare; accidente de persoane însă nu s-au întâmplat.

Un îndrăzneț apel bulgăresc a primit zilele aceste rectoratul universității din Iași. Apelul, trimis de rectoratul universității din Sofia și redactat în termeni foarte vehemenți este semnat de studenții bulgari din Macedonia, cari fac apel la intelectuali tuturor țării ca să intervină în favoarea Bulgarilor, căzuți sub dominațiunea greacă și sârbă. Protestează apoi contra tratatului din București și cer revizuirea acestui tratat. Interesant e că despre Românii din Macedonia nu se face nici o amintire cu toate că apelul înșiră atâtea «impl-lări» la cari sunt supuși bulgarii de sub dominațiunea streină.

Prescum suntem informați studențimea română va redacta un contra-apel.

Aparate fotografice pentru diletanți. Recomandăm tuturor cari se interesează de arta fotografiei, acest sport plăcut și ușor de învățat casa specială provăzută cu articoli din domeniul fotografiei de firma fondată în anul 1854. A. Moll k. u. k. Hof-lieferant Wien I. Tuchlauben 9. La cerere se trimite preț curent ilustrat. (1)

se instăpânise în întreagă țara, iar drapelul de doliu, arborate pe frontispiciul instituțiilor publice, stau și acum gânderit și caută parcă să pătrună misterul și să afle motivul pentru care un viflor Suveran de care se lega-se rătașea speranța a trebuit să aibă soartea moștenitorului de tron Francisc Ferdinand...

Autoritățile orașului, în semn de doliu au dat imediat ordin, ca toate spectacolele publice să fie oprite și s'a interzis ca muzicile să mai cânte prin cafelele.

Pe mâne sunt convocați, în ședința extraordinară, membrii reprezentanței orășenești pentru a se redacta și trimite o telegramă de condoleanță M. S. Monarhului.

In ziua înmormântării toate prăvăliile vor fi închise, iar felinarele de pe străzi vor arde, îmbrăcate în zăbranic negru.

Ultime știri și telegrame.

Serajevo, 29 Iunie. Iată alte amănunte despre atentat: După recepțiunea dela primărie, arhiducele vroia să se ducă la spitalul garnizoanei unde colonelul Merizzi, aghiotantul guvernatorului Potiorek, fusese transportat din cauza rănilor primite cu prilejul primului atentat. In momentul când automobilul arhiducelui intra în strada Francisc-Iosif, se auzira două focuri de revolver. Ducesa de Hohenberg a fost atinsă cea dintâi în coastă; efectul a fost fulgerător și ducesa și-a pierdut conștiința; celalalt glonte a tăiat artera carotidă a arhiducelui care a murit aproape numai decât. Evenimentul s'a petrecut cu o repezițiune extraordinară și multe persoane care erau în apropiere nici nu au auzit focurile de revolver.

Atentatorul a fost observat stând cu o mână în buzunar.

Seralevo 29 Iunie. Imediat după săvârșirea atentatului. Ducesa și-a pierdut cunoștința și a căzut înspre soțul ei, care a îmbrățișat-o. In urmă și-a pierdut și el cunoștința. Publicul văzând aceasta a rămas încremenit îndată însă a fost apucat de o furie nebună și a atacat pe atentator. Polițistii au împărșiat mulțimea, dar cu toate acestea atentatorul a primit câteva lovituri.

Serajevo, 29 Iunie. O doamnă, care a fost martoră oculară a atentatului, povestește atentatul în modul următor:

„Insoțită de o prietenă mă găseam în strada Frantz Iosef, unde am observat trei tineri, cari îmi inspirau nelcredere. Căteși trei păreau a fi lucrători. Mai târziu au venit două fete, cari au stat de vorbă cu cei trei tineri; apoi au venit la noi zicând să mergem acasă, căci cei trei tineri inspiră îngrijorare, dar noi am rămas la locul nostru. Eu văzând, că cel cu pălăria tare ține o mână în buzunar, am zis prietenei mele, că nu ar strica să atragem atențiunea poliției asupra celor trei tineri. Bănuesc, că vorbele mele au fost auzite de cei trei tineri, căci cei doi cu pălăria moale au plecat.

In momentul următor și-a făcut apariția automobilul principelui moștenitor, iar noi am auzit două împușcături.

Un bărbier povestește astfel atentatul:

„Am văzut cum un om a aruncat o bombă asupra automobilului principiar. Bomba a căzut jos. Eu m'am repezit după atentator, care a sărit în rău. Impeună cu doi agenți și un polițist am sărit după ei și l'am scos afară.

Serajevo 29 Iunie. Când a urmat detonătura după explozia bombei, publicul nu știa încă, că se află în fața unui atentat. Când și-a dat seama, a izbucnit o mare panică. A urmat o mare imbulzeală, în care femeii și copii au fost trântiți la pământ și răniți. Mulțimea s'a adunat în fața casei vicepreședintelui Adunării provinciale, Simovici, peste drum de care a explodat bomba. Mai multe geamuri au fost sfărâmate și firele de telegraf rupte.

Un martor ocular al primului atentat, Marosi, care a pus mâna cel dintâi pe Kabrilovici, a povestit: — Stam la marginea cheitului. După ce au trecut primile două auto-

mobile în care se aflau polițistii și primarul, trecu după o scurtă pauză și al treilea în care se afla arhiducele Franz Ferdinand, arhiducea de Hohenberg și generalul Patiorek. De-odată văd cum un tânăr, care sta de coalaltă parte în apropierea podului, se apropie și aruncă un obiect spre arhiduce. In tovară-gia aceluia se mai afla un tânăr, care după aruncarea obiectului se depărta liniștit.

Obiectul trecu peste acoperșul automobilului și căzu la pământ.

Imediat după aceea am auzit o groasnică detonătură. Am alergat atunci spre necunoscut, care m'a observat probabil, deoarece imediat a sărit în răul Millackza. Impeună cu un detectiv am sărit după el și am izbutit să-l scoatem din apă și să-l ducem la poliție.

București, 29 Iunie. Astăzi s'au întrunit camera și Senatul pentru a continua desbaterea răspunsului la mesaj. La deschiderea ședinței camerei prim-ministrul Brătianu a adus la cunoștința adunării trista veste despre îngrozitorul atentat dela Serajevo, căruia i-au căzut victimă moștenitorul Tronului și soția sa. Acest atentat, care a produs un doliu imens în sufletul Monarhului austro-ungar și în țările de sub stăpânirea sa, a îndoliat și regatul român, ale cărui legături cu Monarhia și cu deosebire legăturile între familia regală română și curtea imperială austriacă sunt atât de prietenești.

După ce a mai vorbit și președintele Ferechide ședința la cameră s'a ridicat în semn de doliu.

Ședința dela Senat a fost de asemenea ridicată în semn de doliu.

Serajevo, 29 Iunie. După atentat patru polițieniști și de jandarmerie au făcut razăz întinse. Au fost arestați vreo 80 de persoane, dintre cari mai multe femei. In locuina lui Kabrilovici s'a făcut o percheziti. Toți areștații au fost supuși unui interogatoriu sever, care continuă. In timpul șerei areștații au fost transportați sub puternică escortă la închisoarea militară. Cercetările pentru găsirea complicilor continuă. Poliția a fost înconjurată de patrulile de jandarmi. Eșirile spre conac sunt păzite de soldați. A fost arestat lângă primărie, un individ, care purta haine turcești, dar s'a stabilit că e sârb.

Circulă șonul, că la Mostar, în capitula Herzegovinei, au izbucnit grave turburări cu caracter antisârbesc.

In cursul zilei au sosit din regiunea manevrelor numeroase trupe cu trenuri speciale, cari au fost repartizate în diferite părți ale orașului. Imediat după atentat s'a dat ordin ca toate magazinele și bazarele să fie închise, ordin care a și fost respectat.

Serajevo, 29 Iunie. Poliția a fost înconștințată, că bomba a rănit 20 persoane, pricinuind pagube serioase clădirilor din apropiere și distrugând firul telefonic. Rânile locot-colonelului Meritzky, adjutantul arhiducelui, nu sunt grave.

Viena, 29 Iunie. Ministrul de externe a primit prima știre despre atentat dimineața după orele 11, în forma unei telegrame scurte. Conte Berchtold a raportat cazul imediat la Ischl. Știri detaliate au sosit abia târziu după amiazi. La curte, unde domnește mare zăpăceală, se refuză orice deslușiri. Pe toate edificiile publice din Viena s'au arborat drapelul de doliu. Impăratul a sosit azi dimineața aici venind din Ischl.

Ischl 29 Iunie. Trista știre despre moartea arhiducelui Franz Ferdinand și a soției sale a fost adusă la cunoștința bătrânului suveran, care mai multă vreme n'a putut să vorbească din cauza emoției. Apoi a exclamat: „Grozav! Pe mine soarta nu mă cruță.”

Karlsbad 29 Iunie. Principele Fürstenburg, fostul ministru al Monarhiei la București a primit știrea telegrafică. El a înștiințat imediat pe principele Wuthenau, cumnatul principelui, care a plâns de durere și a plecat imediat la Chlumetz ca să aducă trista veste la cunoștința orfanilor.

București 29 Aprilie. »Universul» primește din Viena următoarea informație:

Colonelul Leșjanin, atașatul militar sârb din Viena a spus de acum trei săptămâni corespondentului dvoastră următoarele:

„Noi suntem foarte îngrijorați că manevrele au loc în Bosnia, deoarece populația din Serbia e foarte

iritată din cauza concentrării de trupe la frontieră.”

După cum se șvonește chiar și ministrul Serbiei din Viena Ioanovici, a atras atențiunea nu numai ministerelor, autorităților din Boemia și arhiducilor ci chiar ducesei de Hohenberg asupra posibilității unui atentat.

Ducesa de Hohenberg a spus: „Dacă viața soțului meu e în pericol, din cauză că își face datoria, atunci locul meu e alături de el.”

Ducesa de Hohenberg a stăruit atâta timp pe lângă soțul ei, care la început era nelnduceabil până ce acesta a admis ca ea să-l însoțească în călătoria din Bosnia și să împartă cu el toate pericolele.

Viena, 29 Iunie. O ediție specială a „Monitorului Oficial” a publicat știrea morfei arhiducelui Francisc Ferdinand, consacrandu-i un necrolog, în care se relevă că călătoria Arhiducelui și a Ducesei de Hohenberg s'a făcut în mijlocul ovațiunilor entusiaste ale unei populații credincioase. Articolul mai relevă virtuțile răposatului Arhiduce, care se bucura de venerația generală, și aminteste meritele lui Frantz-Ferdinand pentru dezvoltarea armatei și a marinei, precum și pentru încurajarea artelor și științelor.

Toate popoarele monarhiei vor păstra mereu amintirea cea mai respectuoasă a Arhiducelui și a soției sale. Gândurile tuturor se îndreptează în aceste momente de groază spre Augustul Impărat atât de mult încercat de soartă. Mai strâns ca nici-odată, popoarele se raliază astăzi împrejurul tronului și cu inima mișcată dar hotărâtă reînnoiesc jurământul lor de a da sângele și toate bunurile lor pentru strălucirea coroanei și onoarea imperiului.

Știrea atentatului a fost cunoscută de întreaga capitală eri pe la orele 4 după amiazi; pretutindeni a fost foarte mult discutat și se exprimă cele mai sincere regrete.

Mai multe case și primăria au arborat drapelul de doliu.

Arhiducele Carol-Albert a părăsit aerodromul numai decât după ce i s'a anunțat această știre.

Agram 29 Iunie. In oraș domnește o agitație de nedescris. Se afirmă, că principele moștenitor a fost prevenit să nu întreprindă călătoria, căci se plănuește un atentat contra lui, dar cu toate acestea el nu a renunțat la călătorie. Ducesa de Hohenberg știa despre toate acestea, dar în loc să convingă pe soțul ei să renunțe la călătorie, a declarat că îl va însoțit căci știa că persoana ei este cel mai bun scut contra fanatismului slav.

Sarajevo, 29 Iunie. In ședința de doliu a Sabor-ului, care a avut loc îndată după atentat, președintele Basar-gik a ținut o cuvântare, în care a exprimat dezolarea pricinuită de groaznicul atentat și a comunicat că a trimis o telegramă împăratului Francisc-Iosef, prin care a încredințat pe monarh de credința și loialitatea poporulul bosniac.

Președintele a terminat cu un apel la părinți din Bosnia și Herzegovina să-și supravegheze copii, pentru a nu intra pe mâinile unor agitatori criminali.

Primarul din Saralevo a lansat un apel către populația Capitalei în care spune, că din declarațiile atentatorului relese că bomba a venit din Belgrad. Este trist că în Saralevo se găsesc asemenea indivizi criminali. Populației l-se recomandă să elimineze din mijlocul ei aceste elemente.

In laboratorul de analize chimice, microscopice și bacteriologice al D-ruhui Aurel Dobrescu, medic de spital, specialist în boalele interne se efectuează: analize de urină, sânge, sucursi gastrice, scuipat, secrețiuni etc.

Consultațiuni: zilnic dela 11 — 3 oare d. a. Brașov, Piața mare (Târgul-Cailor Nr. 4) Numărul telefonului 271. (2-15)

Proprietar: Tip. A. Mureșanu; Brar-șos & Comp Redactor responsabil: Ioan Brodea.

Atentatul dela Serajevo.

Cum s'a comis atentatul?

Din știrile sosit pe cale telegrafică aseară și azi Luni înainte de amiază, se constată, că în contra părechei moștenitoare s'au făcut două atentate, unul cu o bombă și al doilea cu revolverul. Acesta din urmă a fost fatal, ucigând pe moștenitorul și pe soția sa. Se spune că moștenitorul de tron a fost avizat de mai înainte despre pregătirea atentatului, dar nu a dat importanță acestei informații. Nu s'au luat măsurile severe necesare și astfel s'a petrecut tragedia neașteptată și sgduitoare.

Oriminalii au fost doi, amândoi Sârbi și sunt areștați. Motivul atentatului e desigur politic, cu toate că fapturilori neagă, că ar fi fost stăpâniți de ură politică.

Știrea teribilă depeșată în toate părțile lumii a produs impresii penibile.

Iată câte-va amănunte din aceasta dureroasă întâmplare:

Atentatul.

Părechea moștenitoare de tron, a mers eri la orele 10. a. m. la primăria orașului Seralevo, unde se dădea o serbare. Moștenitorul a plecat cu automobilul, în care se afla și soția sa. Când se apropiase de primărie un tipograf cu numele *Gabrinovici* a aruncat o bombă spre automobil. Moștenitorul a lovit cu brațul bomba și aceea, căzând ceva mai departe la pământ, a explodat, rânind grav pe generalul *Merissi* și pe alți câțiva oameni. Moștenitorul de tron și soția au rămas teferi. Au intrat la primărie și primarul a voit să salute cu un discurs pe înalții oaspeți. Dar moștenitorul l-a întrerupt, zicând: — Die Primar! Noi am venit la Seralevo ca oaspeți și văd că suntem primiți cu bombe!

Serbaria s'a ținut, și moștenitorul a plecat la spital să viziteze pe generalul Merissi. Pe drum s'a întâmplat catastrofa. La o încrucișare de strade, un student *Gavrilo Princip* a ridicat pe neobservate un revolver și a tras două gloanțe asupra automobilului principiar. Ambele gloanțe au nimerit. Moștenitoarea au fost nimerită în șold și gloanțele au perforat abdomenul, iar moștenitorul a fost nimerit în cap. Ambele lovituri de gloanțe au fost mortale. Părechea principiară a fost dusă imediat la spital, unde însă medicii n'au putut ajuta nimic, căci în câteva momente li s'a stins viața.

Criminalii.

Oriminalii, cari au comis acest infam atentat, sunt niște fanatici. El au fost areștați și supuși unui interogator. *Gabrinovici* e un tânăr de 21 de

ani, muncitor tipograf, El a luat parte la mișcările pansârbe dela Belgrad și era un fervent aderent al acestor idei. In Seralevo făcea cu mare zel propagandă sârbă. Bomba i-a fost trimisă din străinătate. Alte deslușiri n'a voit să dea.

Gavrillo Princip, ucigașul, a fost prins de public și bătut până la sânge. Abia l-a salvat poliția de furia poporului. Cu privire la faptul său, a mărturisit, că a comis atentatul, din cauză că e cel mai înverșunat dușman al imperialismului.

Se crede, că criminalii au comis atentatul la înșărcinarea vre-unei societăți secrete, deși ei neagă și nu recunosc că au complicit.

Se așteaptă informații telegrafice de detalii noul.

Vestea atentatului în Brașov.

Un fulger desprins din albastrul cerului senin nu stârnea surprinderea și consternația, pe care firul telegrafic a adus-o din Budapesta. Cu luteala fulgerului a pătruns vestea dintr'un colț în altul al orașului și la început nime nu-l putea da crezământ. Fete surprinse nelcredzătoare alergau și încruciau străzile orașului ca să se convingă despre autenticitatea fimei, care răscolise atât de brusc și de adânc liniștea de Duminecă a Brașovului. In fața vitrinelor dela diferite redacții se îndesau și se aduna tot mai mult lumea împinsă de irezistibila forță de-a se convinge despre adevărul celor auzite. Căci toți știau, toți rămăseseră pe-un moment trântiți de fulgerătoarea veste pornită din Sudul Monarhiei, dar nime nu putea crede. Trebuia dovadă, li trebuia »negru pe alb» și celui mai credul individ ca să se poată împăca cu gândul că dureroasa veste nu era minciună.

După 3 ore p. m. sosise prima știre, întâmpinată de nelcrederea tuturor, iar ceva mai târziu asupra întregului oraș se lăsă, cu o greutate de plumb, covârșitoarea constatare a durerosului fapt împlinit că: *Moștenitorul tronului Francisc Ferdinand căzuse, împreună cu soția sa, principesa Sofia, victime ale unui mârșav atentat.*...

Amănunte l'pseau, iar fantazia căuta să întregască, să-și înfiripe un tablou compact al feroaselor crime din Serajevo. Că fusese împușcat... că se comisese atentatul contra trenului imperial... că se aruncase o bombă asupra trăsurei prințului de coroană... că se dinamitase palatul d'n Serajevo... erau crâmpete de discuție, cari sburau dintr'o gură într-alta.

Positiv nu se știa, cert era însă că moștenitorul tronului era mort, uctis de o mână criminală și că împreună cu el vor dispărea în întunerecul mormântului atâtea și atâtea speranțe.

Cătră 6 ore seara turnurile tuturor bisericilor din Brașov vestiau, prin dulosul glas al clopotelor, durerea care

Singurele băi (scalde) și ape minerale românești în Ungaria.

Băile dela Sângeorgiu-român (Oláhszentgyörgy, Besztercze-Naszód megye) cu apele minerale „HEBE”.

La poalele munților nordici ai Transilvaniei, în o vale romantică cu climă subalpină, se află comuna curat românească Sângeorgiu român, în a cărei proprietate sunt izvoarele de apă minerală, care în comerț poartă numele de „HEBE”.

Apa „HEBE”, pentru cantitatea mare de carbonat de sodiu, clorure metalice și acid carbonic ce conține, ocupă loc de frunte între cele mai renumite ape minerale din Europa. Se întrebunțează ca cură de băut cu cel mai mare succes la toate boalele acute și cronice de stomac și intestine, la constipație cronică, la iperemie de ficat, la disolvarea pietrelor de bătă, biliare și de rinichi, emaroidice, la benoragie și catare de mitră.

Ca băi (scaldă) influențează minunat resorbirea exudatelor pleurice, peritonice, parametricice etc. precum și deosebitele boale de piele.

Băile se deschid la 15 Mai st n.

O mulțime de odăi corăspunzător mobilat stau la dispoziția publicului cu prețul de 2-5 cor. la zi, în hoteluri și vile.

Înainte de sezonul mare, dela deschidere până la 15 Iunie și după sezonul mare dela 25 August până la 30 Sept. atât la băi cât și la odăi se dă o reducere de 30%.

Bucătărie foarte bună și ieftină.

Onoratului public îi stau la dispoziție: jurnale, bibliotecă, piano și tenis. Parc și alee (promenadă) pe terenul băilor. Locuri de excursiune în înalții munți din veci, nătate. Muzică permanentă.

Prețul unei băi calde de clasa I. K 1-20, de clasa II. 1 cor.
Oalea ferată are stațiune în loc, unde în orice timp stau trăsurile comode la dispoziția onor. public.

Prospecte trimite franco.

17-25

Direcțiunea băilor.

Băile și apele minerale sunt în întregime de soc. pe acțiune controlate de către Ministerul de Sănătate și Asistență Socială. Președintele direcțiunii: Dr. TEODOR MIHAILI.

Băile și apele minerale sunt în întregime de soc. pe acțiune controlate de către Ministerul de Sănătate și Asistență Socială. Președintele direcțiunii: Dr. TEODOR MIHAILI.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public ca cât de curând voi deschide în

BRAȘOV, Strada Mihael Weis Nr. 18,
magazinul meu cu CIASORNICE și obiecte de aur și argint.
Rog sprijinul On. public.

Cu toată Stima:
KÖPE ÁRPÁD.

Deschiderea Chioscului Bellevue.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public, că am deschis pe promenadă

Chioscul Bellevue.

Reviste interne și externe, Musica oferă On. oaspeți distracție, devenind loc de întâlnire al publicului distins.

Totodată ofer On. public care se plimbă, bauturi răcoritoare: sirop de smură Limonadă, lapte, cafea etc. cu prețuri moderate.

În deosebi atrag atențiunea publicului asupra înghețate de diferite soiuri. Cafeaua cu lapte împreună cu unt și miere costă 40 fileri.

Asigurăm un serviciu prompt și cu atențiune mă rog de sprijinul On. public.

cu toată stima
PAUL HORGA.

Hotel și Cafenea „METROPOL”.

Am onoarea a aduce la cunoștința On. public din Brașov și jur, și On. oaspeți din România că am luat în antreprisă.

Hotelul și cafenea „Metropol”

Brașov, Strada Neagră Nr. 2.

renovat și aranjat cu tot confortul necesar. 20 camere. Rog cu toată căldura Onor. Domni și Dame din România a cerceta Hotelul în sezonul de vară.

Asigurând pe Onor. vizitatori de un serviciu prompt și cu atențiune, sper că voi fi sprijinit în noua mea întreprindere cu deosebire din partea On. public românească.

Cu toată stima

Iancu Axente.

Dinți

și dantură completă
fără pod. tragere de
dinți, plombare, co-
roane de aur și po-
— duri de aur. —

Gerő Arthur

Technic de dinți diplom.
Str. Vămei Nr. 31.

...? DE UNDE? ...

SĂ NE PROCURĂM HAINELE
PENTRU PRIMĂVARĂ ȘI VARĂ?

Numai
Dela firma românească
GEORGE SZÖCS

în magazinul de croitorie modernă de bărbați
dați comanda în

Brașov, Strada Mihael Weisz Nr. 10
(în casele proprii) (dacă doriți a vă îmbrăca elegant și ieftin)

La mine în prăvălie se găsesc stofele cele
mai bune de lână englezească și fabricate
în țară și cea mai mare parte din acestea
pot vinde sub prețul original.

Pentru
crolală bună
garantez

bine voii a da o co-
mandă de pro-
bă la mine, uzând de to-
ate avantajele sus zise
și văzându-vă cu plăcere

Cu stimă.
GEORGE SZÖCS
croitor civil și militar.

Avi s.

Pentru apărător (scut) pneumatic pentru automobile,
motoare și velocipede, Sanie cu mecanism de a o mână cu
piciorul. Mecanism de apărare pentru căi ferate și tramvai
pentru ori ce fel de accidente.

Mașină de bucătărie care cu acelaș combustibil se și ilum-
inează aducând o economie de 50%. Am patente.

Caut un tovarăș căruia să le vând, sau să le predau cu licență.

Informații mai de aproape se pot lua dela

M. Schromm, mehanic,

Brașovul-vechi Strada Lungă Nr. 27. 10-50

Magazin de mărfuri!

BRAȘOV, Târgu grâului 3.

Novități! Stofe moderne în toate felurile. Draperii ar-
tistice, garnituri, stofe pentru mobile și cuver-
turi de canapele.

Albituri pentru Dame și bărbați, bluse.

Mare deposit de Linoleum

2-50

Nr. 898/914

Publicațiune.

Crășma comunală din Voila
constătoare din 2 odăi crășmă, o
odaie de locuit, cuhnă, și pivnița,
să esarendează cu 15 Iulie a. c.
ante. a, la 10 oare în localul
cancelariei comunale pe 3 ani, din
1 Ianuarie 1915 începând.

Prețul strigării 800 cor. Va-
dium 10%.

Condițiunile se pot vedea în
oarele oficiale la cancelaria comu-
nală.

Voila în 28 Iunie 1914.

Primăria comunală.

1-1.

COOPERATIVA AZUGA

Societate de producțiune și consumațiune

Cooperativa Azuga.

Magazin de coloniale, manu-
factură și fierărie în Azuga (Ro-
mania) caută un

Contabil-bilanțier,

român, care să cunoască și limba
germană.

Se vor preferi cei ce au prac-
ticat în afaceri de acest fel.

De vânzare.

O casă situată în Brașovehi
strada laterală Nr. 72, și lângă
casă 7 Jugare de pământ sunt de
vânzare.

Reflecții să se adreseze
Proprietarului Mihael Kraus.

Căpșuni

de grădină proaspete, din
grădinăriile lui Martin Hor-
vath, Krisbav, Klg. cu 1
cór. 20 bani se capătă
zilnic la Magazinul lui
Henrich Zintz.

Prafurile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă se-care cutie este provăzută cu marca de
apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor Seidlitz de A. Moll în contra gre-
utăților celor mai coricoase la stomac și pântec, în contra cărcorilor și aerelei la sto-
mac constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoide/or
și a celor mai diferite boale femeesoi a luat acest medicament de casă o răspândire
ce crește mereu de mai multe decenii încoace. — Prețul unei cutii originale sigillate Co-
rons 2— Falsificațiile se vor urmări de cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare alui Moll.

veritabil numai dacă se-care sticlă este provăzută cu
marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine su-
noscut ca un remediu popular cu deosebire alină dureri
de poldină și reumatism și a altor urmări
de receală.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2—

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metodel e cel mai nou, pentru cult
varea rațională a pieii, cu deosebire pentru copii și adulți. — Prețul unei bucăți co
—40 b Cinci bucăți cor. 1.80

Fie-care bucătă de săpun, pentru copii este provăzută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben

c. și reg. furnisor al urții imperiale.

— Comande din provinciă se efectuează Zilnic prin postă.

La deposite să se ceară anumit preparatele provăzute cu iscălitura și marca de
apărare a lui A. MOLL.

Deposit în Brașov: Carl Schmidt, farmacist.

57-44

Negot nou de vâpseli de primul rang

Aduc la cunoștința Onor. public, a vâpsitorilor de

odăi și a comercianților că am deschis în

Brașovechi, strada lungă No. 9, o

Prăvălie de vâpseli și uleiuri,

bogat asortată cu toate sorturile de vâpseli.

Am și un deposit de tot felul de scări.

Prețuri moderate. 45-80) **Servici solid.**

N. ARSU, Vâpsitor de odăi și comerciant de vâpseli

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei”,

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

Administr. „Gazetei Transilvaniei”.